

Haar grondslag is Gods Woord, naar den uitleg van de Drie Formulieren van Eenigheid. Zij erkent, dat de in de Drie Formulieren van Eenigheid vervatte waarheden het eenig juiste en onveranderlijke richtsnoer vormen voor alle opvoeding en onderwijs.

En art. 4: Leden der vereeniging kunnen zijn:
a. alle werkers bij het vrije Christelijke onderwijs in al zijn geleidingen;
b. alle andere voorstanders van de vrije Christelijke School.

De volledige Statuten worden u op verzoek gaarne toegezonden.

Opgave van nieuwe leden wordt ingewacht aan het adres van onzen voorzitter, den heer J. Abels, leeraar Chr. H.B.S. te Groningen, Radesingel 14.

Onze vereeniging telt thans plm. 50 leden. Meldt u aan als lid en helpt mee!

Het Bestuur is voorloopig. Ook de Statuten. Alles wacht op uw aansluiting, want onze bedoeling is deze vereeniging, die nu nog gewestelijk is, om te zetten in een landelijke organisatie.

Strijdt mee den goeden strijd! Het gaat om het voortbestaan van de vrije Chr. School in Nederland, waarvoor onze vaders hebben gestreden, geleden en gebeden.

Het bestaansrecht van deze jonge vereeniging is reeds duidelijk gebleken! Wie kennis nam van het jongste praes-advies van het H.B. van „De Grootte”, n.l. om de moties van de afdeelingen Kampen en Bedum af te wijzen, weet dat van deze vereeniging niets meer is te verwachten. Haar devies schijnt te zijn en meer en meer te worden: „Eenheid boven alles”. Maar wie onder deze vlag vaart, koerst verkeerd.

Ik hoop een volgenden keer nader op deze kwestie in te gaan. K. v. H.

S.S.R. EN DE GRONDSLAG DER DRIE FORMULIEREN. II.

Het doel van de S.S.R. is o.a. het instandhouden en bevorderen van het gereformeerd studentenleven. Om dus een steun te zijn, bij de tenuitvoerlegging van de taak van den gereformeerden student aan de Rijksuniversiteiten.

U hebt mij gevraagd naar die taak. Mijn antwoord zou heel kort kunnen zijn; die taak is..... gereformeerd te zijn; in leven en in studeren.

Het eerste in leven, is practisch van het meeste belang. De studie aan de Rijksuniversiteiten, en dan heb ik vooral het oog op de faculteiten der geneeskunde en der wis- en natuurkunde, is zulk een uitgebreide vakstudie, dat tijdens deze studie voor christelijk-wetenschappelijk werk, uitgezonderd mogelijk voor een enkeling, vrijwel geen tijd overblijft. De studenten in deze faculteiten vormen heden ten dage de overgrote meerderheid van alle studenten.

Het bevorderen van het gereformeerd studentenleven zal dus in de praktijk de groote taak van de S.S.R. zijn.

Gereformeerd studentenleven, dat beteekent in de allereerste plaats een leven van afgezonderd zijn.

De openbare Universiteit is in wezen onchristelijk; van een groot deel der studenten geldt hetzelfde. Beide vormen een deel van de wereld. De wereld nu is nooit neutraal; maar altijd vijandig. Wat uit God niet is, haat God. Hier is geen tusschenoestand. De

positie van den gereformeerden student aan de Rijks-Universiteit is te kenschetsen met die van het lam temidden van grijpende wolven. Wie God haat, haat ook degenen, die God liefhebben. De gereformeerde student leeft aan de Rijksuniversiteit in een permanent gevaar. Hij wordt volgepropt met een massa kennis, die gespeend is aan alle christelijkheid; die vaak lijnrecht ingaat tegen het Woord van God. Hij mist echter vaak den tijd en de leiding om de mate van strijdigheid met het Woord van God serieus na te gaan. Hij heeft die kennis alleen maar in zijn hoofd te pompen, om die na eenigen tijd op een examen op te kunnen disschen. Dit beteekent een groot gevaar voor hem.

Maar hij verkeert ook temidden van een studentengemeenschap, die zich niet aan hem voordeet als een vijandige gemeenschap. Integendeel zij suggereert hem de mogelijkheid en de gewenstheid van een eenheid, van een werkelijke eenheid. Hij moet lid worden van één civitas academica; daarvan zijn, volgens Kraemer, allen lid, die „de Universiteit in haar wetenschappelijke en vormenden arbeid dienen”. Waarmede zelfs de oud-alumni verbonden blijven! En alweer volgens Kraemer heeft zulk een „civitas-plan alleen vruchtbaren zin, wanneer het de uitdrukking is van een nieuwe opvatting van de beteekenis der universiteit, als een der kostbaarste cultuurorganen van ons volk, dat zich zijn eigendommelijke roeping en verantwoordelijkheid bewust is”. Zulk een volk bouwt natuurlijk naar een bepaald schema, naar bepaalde grondbeginselen en normen. Daarom moet, volgens Kraemer ook de universiteit een bepaalden grondslag hebben. Daarom schrijft Kraemer: „De Universiteit moet ook de zedelijke en geestelijke vorming harer studenten in het oog vatten, evenzeer als de wetenschappelijke”. En hij vervolgt: „Zonder karakter te hebben, gaat dat niet en dit karakter vindt zijn natuurlijke uitdrukking in een grondslag”. En zijn collega Westrate verduidelijkt dit nog als volgt: „Wil de universiteit haar alumni vormen in de zoo juist bedoelde hoogere beteekenis, dan moet zij weten, waartoe zij hen zal trachten te vormen, m.a.w. van welke beginselen en idealen zij hen zal trachten te doordringen”.

Ten slotte gaat Kraemer zoover, dat hij schrijft: „De Universiteit, aldus voor haar doel wilende meewerken in den dienst aan de wetenschap en aan de vorming van waarachtige menschen, en overtuigd dat haar gansche arbeid in verbondenheid staat met een wereld van hooger orde en gezag, heeft haar grondslag in het beste erfgoed van ons volk, zooals dat door Christendom en Humanisme geformeerd is en in eerbiediging van den medemensch als een der kostbaarste uitingen vindt. Zij wil met volledige erkenning van ieders geestelijke vrijheid, haar drievoudigen arbeid verrichten in het besef, dat de zin des levens gevonden wordt in gehoorzaamheid aan waarheid, gerechtigheid en naastenliefde”. Deze laatste trias kon letterlijk overgenomen zijn van een reclamebiljet van de Nederl. Volks-Beweging uit 1945, waarvan Kraemer hoofdbestuurder was.

Deze zelfde grondslag zou Willem de Zwijger, volgens Kraemer, in de Stichtingsacte gelegd hebben onder de Leidsche Universiteit. En hij zegt dan nog verder, in verband met deze Stichtingsacte: „In dezen, onduidelijk naar 't Christendom en het Humanisme verwijzenden grondslag, komt geen enkele confessio-

neele gebondenheid tot uiting”. En hij vervolgt: „Dat zou niet kunnen noch mogen voor een Openbare Universiteit. Het is geen godsdienstig, maar een cultureel credo, een bekentenis dat de Universiteit..... weet dat het beste geestelijke erfgoed van ons volk en van de universiteit geformeerd is door Christendom en Humanisme, waaruit steeds weer nieuwe krachten en schatten kunnen worden opgedolven”.

Christus en Erasmus als gelijkgerechtigde leveranciers van levenskrachten naast elkaar.

Maar de Christen weet, dat Christus Zijn eer nooit aan een ander geeft of ook maar met een ander wil deelen. Hij elicht alles! Wie niet geheel en al vóór Hem is, is tegen Hem. Dat geldt ook voor de Universiteit.

Daarom ook is de Leidsche Civitas-academica-gedachte ten eenenmale onaanvaardbaar voor den..... gereformeerden student. Hij zou in zulk een Civitas samen moeten gaan werken in het verbreiden van „beginselen en idealen” (zie Westrate) op een grondslag, die een verloocheening is van Christus als den eenigen Zaligmaker.

En het is zijn taak, zich daar positief tegen te weer te stellen. P. JASPERSE.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

PERIKELEN DER LINGGADJATI-ARTIKELLEN.

De onderteekening van de ontwerp-overeenkomst van Linggadjati is nu niet bepaald onopgemerkt voorbijgegaan.

Goede wijn behoeft geen krans, zegt men.

Daar nu te Batavia heelemaal geen klare en goede wijn geschonken is, is het begrijpelijk, dat er een ware lawine van kransen noodig was om het troebel-roode product van de firma Van Mook-Sebermerhorn-Sjahrir acceptabel te maken.

Wat een lofprijzingen van Nederlandschen kant aan het adres van diegenen, aan wier onverdroten arbeid en onversaagd voortgaan op den eenmaal ingeslagen weg dit staatsstuk te danken is!

Mogen we de in Indië verschijnende dagblaadjes gelooven, dan is een hoogtepunt in de historie van het Koninkrijk der Nederlanden bereikt, dan is er iets groots geschied te Batavia op 25 Maart 1947. Al die scribenten van de gelijkgeschakelde indische dagbladpers zitten gewoonweg te trappelen van vreugde in hun journalistieke kinderstoeltjes. IJverig schrijven ze in hun kolommen over, wat de R.V.D. hun voorzet, of ze bewerken het in nog slechter nederlandsch.

Journalisten zijn in dit land bijzondere menschen. De Republiek heeft al te lang de verdiensten van dit nederlandsche intellect miskend. Dezen hebben het tot hun niet geringe teleurstelling moeten aanzien, dat wel buitenlandsche journalisten, ook de „buitenlander” Goedhart van het Parool, in het eldorado van de Republiek konden doordringen, maar niet de mannen van de indische pers. Ter gelegenheid van de bijeenkomst van het K.N.I.P. (de zoogenaamde repu-

POPULAIR-WETENSCHAPPELIJKE SCHETSEN

OM HET HART DER REFORMATIE, IX.

Het woord bevat alle beloften Gods, en het geloof neemt ze alle aan. De inhoud van het woord is Christus, de gansche Christus.....
Dr H. Bavinck.

Het duurde na de synode van 1836 niet zoo heel lang of het conflict over de doopsbediening nam grooter omvang aan. De beide rivalen traden namelijk ongeveer een jaar na de eerste kerkvergadering der afgescheidenen óók publiek tegen elkaar in het krijt. Wat ze reeds lang op kerkelijke vergaderingen, in correspondentie en ter conferentie verdedigd hadden, maakten ze ten slotte in tijdschrift en brochure algemeen bekend.

Het eerste wat over de ons bezighoudende kwestie van de pers kwam is een artikel in „De Reformatie”, het bekende „Maandschrift” der Afgescheidenen. Het werd in het late voorjaar van 1837 gepubliceerd¹⁾

¹⁾ Algemeen wordt geschreven dat het art. van Smeedes in „De Reformatie” van 15 Maart 1837 is verschenen. Zie: Dr G. H. Wagenaar, a.w. p. 216; Dr H. Bouwman, „De Crisis der Jeugd” p. 14; J. Bosch, „Om Waarheid en Recht”, Kampen, 1933, p. 57. Dit is niet juist. Smeedes art. is gedateerd 15 Maart 1837. Maar het is later verschenen. In het nummer, waarin het bewuste opstel verscheen komt o.a. een bericht voor, dat aldus begint: Op Zondag den 16den April l.l. En De Bosch maakt op de genoemde pag. van zijn werk, melding van een brief van A. M. C. van Hall, gedateerd 28 April 1837, waarin deze aan De Cock bericht, dat het artikel van Smeedes in De Ref. moet worden opgenomen, omdat

en heeft tot opschrift: „Belijdenis van J. A. Smeedes, Ouderling der Gemeente Jesu Christi, te Assen, aangaande den kinderdoop en deszelfs bediening”. Deze Smeedes was een zeer bekende figuur in de wereld der Afgescheidenen²⁾. Als jongeman van nog geen

het tijdschrift geen twistschrift mag worden. De Cock had dus blijkbaar gezocht het niet op te nemen. Hij wist derhalve dat Smeedes geschreven had en wat diens schrijven inhield. Toen — op 28 April — was het stuk dus nog niet „uit”. Merkwaaardig is ook dat Van Hall De Cock geruststelt met de opmerking, dat het artikel van Smeedes niet „over gereformeerd” is. Zoo dacht men dus in De Cock's omgeving over Scholte en zijn ideeën: ze zijn „over gereformeerd”. Het art. van Smeedes is te vinden in deel I der Ref. p. 323 v.v.

²⁾ Jan Arens Smeedes werd 3 April 1807 in Emden (Oost-Friesland) geboren. Ook zijn vrouw Margaretha Carsten kwam daar vandaan. In Assen is S. boekhouder op den zaagmolen van den heer Westra van Holthe. Reeds vroeg leidde S. gezelschappen. Vóór 1830 met Luitsen Jochens Dykstra, de bekende voerarbeider uit Smilde, het gezelschap aan de Norgersvaart. Vlak voor de Afscheiding een in Assen. Nog voor diens afscheiding was De Cock reeds met Smeedes bekend. Als De Cock na zijn schorsing door het Prov. Kerkbestuur in Groningen in April 1834 naar Den Haag reist om bij den koning op audiëntie te gaan, logeert hij bij Smeedes. Met Jan Jans Koetsier werd Smeedes als de eerste ouderling van de Afgescheiden kerk gekozen. Hij heeft vaak in haar „geoeft”. Als ouderling van Assen bezocht hij de eerste vergadering der Afgescheidenen in Groningen en Drenthe gehouden te Groningen op 8 April 1835. Ook was hij lid van de eerste afgescheiden Synode van 1836. Met een Roelf Jans Veeninga schreef hij een paar brochures tegen de beruchte „Gedachten” van Hofstede de Groot, het geschrift waarin deze Groninger professor verkondigde, dat de Herv. predikanten niet gebonden waren aan hun belofte om in overeenstemming met de belijdenis te leeren. Smeedes wordt ons geteekend als: een man van groote gaven, teere Godsvrucht en een innig gebedsleven. Voor en na den maaltijd werd er in zijn huis steeds knielend

dertig jaar was hij reeds lid van hun eerste synode. Hoewel zeer bevriend met De Cock³⁾ schaarde hij zich ten aanzien van de doopkwestie resoluut aan de zijde van Scholte. En zooals wel zal blijken: hij weet zijn standpunt helder uiteen te zetten en uitnemend te verdedigen. Wat het genoemde artikel van Smeedes vooral belangrijk maakt is het feit, dat de redactie van „De Reformatie” — dat beteekent practisch: De Scholte — in een noot verklaarde, in het stuk niets gevonden te hebben, dat strijdig was met de leer der kerk en dat „de hoofzaak in dit stukje voorgedragen ook het gevoelen der Redactie is; woorden en uitdrukkingen zijn en blijven echter voor rekening van den Schrijver”.

We willen dit artikel van Smeedes nu nauwkeurig bekijken. We doen dat vooral omdat het globaal genomen het gevoelen van Scholte over den doop weergeeft. Het gevoelen dus van dien man, die volgens Prof. P. J. M. de Bruin een ei heeft gelegd, dat „later uitgebroed (werd) aan de Vrije Universiteit tot een door ons niet aanvaard kruiken, dat in de Geref. Kerken nog altijd gekoesterd wordt”⁴⁾; de man naar

gebeden en gedankt. Jarenlang is hij ouderling geweest. Toen de kerk wat meer geconsolideerd werd heeft hij het door allerlei conflicten zeer moeilijk gekregen. Typisch voor hem is, dat men bij zijn dood een zakje vond met 1½ cent erin, met het bilschrift, dat hij niet wist of ze hem dan wel de kerk toekwamen. Smeedes was een prachtig voorbeeld van die zuivere vroomheid, welke onder de echte Afgescheidenen bloeide.

Zijn naam moet met twee e's gespeld worden. Zie hiervoor de facsimilés in het mooie: „Wat God heeft gedaan”, de geschiedenis der Geref. Kerk van Assen, door Dr B. A. Bos, Assen 1934, p. 40 en 48, aan welk geschrift ik deze bijzonderheden grotendeels ontleende. De Bos schrijft den naam ook meestal niet correct.

³⁾ In het artikel dat we gaan bespreken noemt hij De Cock „den waardigen Herder en Leenaar Ds H. de Cock”.

⁴⁾ Zie: „Gedenboek der Afscheiding”, p. 41.

blijke... hun ech... bij te w... weten g... tioneert... verklaar... echtheid... Dat w... klaring... marine... aflegde... sche in... den in... laden... werpen... maar w... marine... kwam in... volop ge... de Repu... Voor de... dingen... op Java... bewerd... dan bin... gelogen... terwijl c... neerd w... Het r... In zoove... de vele... vertelde... Daure... nallisten... den, wa... dat jout... In één... en met... ondertee... niet zijn... Indere... lijkheid... op te lo... onderken... te redde... Linggad... hun ber... iets van... nu de... partijen... Van „... allermin... teekent... De in... lijks dro... rijke om... dom van... Nu beh... geven, h... is vastg... om „Javi... dueten... Zij krijg... haarvet... wellicht... Regeerit... wien, o... althans... heeft ge... Smeed... dat hij r... geloof t... bediening... blijkbaar... heeft zi... lang de... gevallen... te vrage... genoemd... Want d... toont, „... Indepent... broeders... van „on... waarop... greep hi... diakener... deze ge... We wi... als vert... lijke bell... stuk vo... scherper... Begin... aan zijn... de besni... ment en... Deze aa... ann. Zo... ⁵⁾ Sme... XII : 27... loofsbil...